

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till 2020 års sexualbrottsutredning (Ju 2020:02)

Beslut vid regeringssammanträde den 9 juli 2020

Utvidgning av och förlängd tid för uppdraget

Regeringen beslutade den 30 januari 2020 kommittédirektiv om ett ytterligare förstärkt straffrättsligt skydd mot sexuella kränkningar (dir. 2020:5). Enligt utredningens direktiv skulle uppdraget redovisas senast den 31 mars 2021.

Uppdraget till utredningen utvidgas till att föreslå förändringar i straffskalan för köp av sexuell tjänst som innebär att minimistraftet höjs från böter till fängelse.

Utredningstiden förlängs. Uppdraget i sin helhet ska i stället redovisas samlat senast den 31 maj 2021.

Uppdraget att föreslå förändringar i straffskalan för köp av sexuell tjänst

Enligt 6 kap. 11 § brottsbalken döms den som skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år.

Den nuvarande straffskalan för köp av sexuell tjänst infördes den 1 juli 2011 då maximistraftet höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i ett år (prop. 2010/11:77 Skärpt straff för köp av sexuell tjänst). Bakgrunden till straffskärpningen var att en utvärdering av tillämpningen av förbudet mot köp av sexuell tjänst hade visat att det fanns en stor likformighet när det

gällde bedömningen av straffvärde och påföljdsval. Sedan Högsta domstolen 2001 prövat frågan om straffmätning för ett köp av sexuell tjänst (se rättsfallet NJA 2001 s. 527) hade mer än 85 procent av alla lagföringar för brottet medfört påföljden 50 dagsböter. Normalpåföljden för köp av sexuell tjänst är alltjämt dagsböter.

Det är inte ovanligt att prostitution har en koppling till människohandel. Lagstiftningen om människohandel har skärpts och utvecklats på flera sätt sedan den första straffbestämmelsen infördes 2002 (se prop. 2003/04:111 Ett utvidgat straffansvar för människohandel, prop. 2009/10:152 Förstärkt straffrättsligt skydd mot människohandel och prop. 2017/18:123 Det straffrättsliga skyddet mot människohandel och människoexploatering). Över tid har också fler kommit att dömas för människohandel. Även straffet för grovt koppleri skärptes 2018 som ett led i att förstärka det straffrättsliga skyddet mot människohandelsliknande situationer som innebär en hänsynslös exploatering av personer som har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning (prop. 2017/18:123 s. 31).

Köp av sexuella tjänster ska inte förekomma i vårt samhälle. Prostitution medför skador både för den enskilda individen och för samhället i stort. De personer som säljer sexuella tjänster befinner sig ofta i en mycket utsatt situation och utnyttjas inte sällan hänsynslöst av såväl köpare som kopplare eller människohandlare. Prostitution utgör vidare ett allvarligt hinder mot social jämlikhet och jämställdhet mellan könen.

Det är angeläget att straffskalan för ett brott motsvarar brottets allvar. Synen på sexualbrotten har förändrats och skärpts vilket kommit till uttryck bl.a. genom införandet av den s.k. samtyckeslagstiftningen (prop. 2017/18:177 En ny sexualbrottslagstiftning byggd på frivillighet). Utredningen har vidare ett pågående uppdrag att se över straffskalorna för sexualbrotten i 6 kap. brottsbalken och lämna förslag på de förändringar som kan behövas för att dessa i tillräcklig mån ska spegla brottens allvar.

Enligt regeringen finns det skäl att skärpa synen även på brottet köp av sexuell tjänst. Regeringen anser att böter som påföljd för köp av sexuell tjänst inte fullt ut kan anses motsvara allvaret i gärningen och att böter därför bör tas bort ur straffskalan.

Utredaren ska därför

- inom ramen för den översyn av straffskalorna för sexualbrotten i 6 kap. brottsbalken som ska göras, också föreslå förändringar i straffskalan för köp av sexuell tjänst som innebär att minimistraffet höjs från böter till fängelse.

Redovisning av uppdraget

Utredningstiden förlängs. Uppdraget i sin helhet ska i stället redovisas samlat senast den 31 maj 2021.

(Justitiedepartementet)